

საარჩევნო ინჟინერია - პოლიტიკური კულტურის განმაპირობებელი
(პოსტსაბჭოთა სივრცე)

გვანცა მაჭარაშვილი

სამაგისტრო ნაშრომი

*სამაგისტრო ნაშრომი წარდგენილია ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის
მეცნიერებათა და ხელოვნების ფაკულტეტზე საერთაშორისო ურთიერთობების
მაგისტრის აკადემიური ხარისხის მინიჭების მოთხოვნის შესაბამისად*

პოლიტიკის მეცნიერება (საერთაშორისო ურთიერთობები, ევროპისმცოდნეობა,
კავკასიის კვლევები, საბჭოთა კვლევები)

სამეცნიერო ხელმძღვანელი: ნინო ფავლენიშვილი, ასოცირებული პროფესორი

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი

თბილისი, 2017 წელი

განაცხადი

”როგორც წარდგენილი სადისერტაციო ნაშრომის ავტორი, ვაცხადებ, რომ, რომ ნაშრომი წარმოადგენს ჩემს ორგიგინალურ ნამუშევარს და არ შეიცავს სხვა ავტორების მიერ აქამდე გამოქვეყნებულ, გამოსაქვეყნებლად მიღებულ ან დასაცავად წარდგენილ მასალებს, რომლებიც ნაშრომში არ არის მოხსენიებული ან ციტირებული სათანადო წესების შესაბამისად.”

გვანცა მაჭარაშვილი

29.06.2017

აბსტრაქტი

წინამდებარე ნაშრომი საერთაშორისო ურთიერთობების სამეცნიერო დისციპლინაში იკვლევს საარჩევნო ინჟინერიის როლს პოლიტიკური კულტურის ჩამოყალიბებაში. კერძოდ, ნაშრომის მიზანია, აჩვენოს რა როლს თამაშობს საარჩევნო სისტემა პარტიების რაოდენობასა და მმართველობის ფორმის ჩამოყალიბებაზე. დუვერჟერი თეორიით დედუქციურად ამტკიცებდა, რომ მაჟორიტარული საარჩევნო სისტემა ქვეყანაში ორპარტიულობას, ხოლო პროპორციული მრავალპარტიულობის განმაპირობებელი ფაქტორია, რაზეც დიდწილადაა დამოკიდებული ქვეყანაში არსებული რეჟიმის ტიპი. ნაშრომში ჩამოყალიბებული ჰიპოთეზები გადამოწმდა თხუთმეტი პოსტსაბჭოთა ქვეყნის მაგალითზე დაყრდნობით. ქვეყნები გამოკვლეულია Freedom House-სა და Human Rights Watch-ის რაპორტების მიხედვით, ხოლო მათ მიერ ბოლოს ჩატარებული არჩევნები შეფასდა ევროპის უშიშროებისა და თანამშრომლობის ორგანიზაციის (OSCE/ODIHR) რაპორტებზე დაყრდნობით.

ამ კვლევის შედეგებს პრაქტიკული მნიშვნელობა ექნება ყველა ისეთი ქვეყნისთვის, რომელშიც ცდილობენ წარმატებულად დაასრულონ დემოკრატიული ტრანზიციის ამისათვის, მათ შეუძლიათ გამოიყენონ პოსტსაბჭოთა ქვეყნების გამოცდილება და გააკეთონ გონივრული არჩევანი: გაიარონ ბალტიისპირეთის ქვეყნების გზა თუ ჩამოყალიბდნენ მყარ ავტორიტარულ სახელმწიფოებად ცენტრალური აზიის ქვეყნების მსგავსად.

ძირითადი საძიებო სიტყვები: საარჩევნო სისტემები; მმართველობის ფორმები; არჩევნები, პოსტ-საბჭოთა სივრცე.

ABSTRACT

The present work examines the role of electoral engineering in the development of political culture in scientific disciplines of international relations. In particular, the aim of the work is to show the role of electoral system on the number of parties and formation of the form of governance. In the theory established, the Duverger argued that the majoritarian electoral system is a bipartisan in the country and is a proportional multi-party factor, largely depending on the type of regime in the country. In this work, the theory is verified by the example of 15 PostSoviet countries. The countries are estimated by reports of the Freedom House and Human Rights Watch, and their recent assessments are made based on the Organization for Security and Cooperation in Europe (OSCE / ODIHR).

The findings of this study will have practical importance for all such countries that are trying to successfully complete democratic transition. To this end, they can use experience of the PostSoviet countries and make a choice: to follow the Baltic Countries way if they remain at the level of Central Asian countries.

Key search keywords: Electoral systems; Forms of governance; Elections, PostSoviet space